ΑΠΟ ΤΙΣ "ΕΚΑΤΟ ΦΩΝΕΣ ΤΗΣ ΛΥΡΑΣ,,

Πέρασα τὴ λειβαδωτὴ στρατοῦλα τὴν κρυφή,
Τὴ λαγκαδιὰ καὶ τἀνηφόρι, κ' ἦρθα στὴν κορφή.
Σοφὲ, τὴ χώρα ηὗρες ἐδῶ μὲ τὰ κυκλώπεια τείχη·
Ὅμως γι' αὐτὴ δὲν κελαϊδοῦν οἱ ἐρωτικοί μου στίχοι.
Ἡ Φήμη, ὅλο ἀνοιχτόστομη, μ' ἀνέβασε ὡς ἐδῶ,
Ἡ Κυρὰ Ρήνη ζοῦσε ἐδῶ, τῆς ὠμορφάδας τὸ ἄστρο,
Κ' ἦρθα μιὰ στάλα ἀπὸ τὸ φέγγος της νὰ πιῶ,
Ποῦ στοίχιωσε καὶ γήτεψε τὸ χαλασμένο κάστρο.

* *
*

Καὶ ποιὸ εἶν' αὐτὸ τὸ κοιμητήρι
Ποῦ πάντα πρασινίζει καὶ φεγγοβολάει,
Καὶ ποῦ κανένα δὲν τὸ καίει λιοπύρι,
Καὶ ποῦ καμμιὰ νεροσυρμὴ δὲν τὸ χαλάει ;
Καὶ ποιὸ εἶν' αὐτὸ τὸ κοιμητήρι,
Καὶ ποιοὶ εἶν' αὐτοὶ οἱ γονατιστοὶ προσκυνητάδες αἰῶνες,
Καὶ ποιὸ εἶν' αὐτὸ τὸ κοιμητήρι,
Ποῦ εἶν' οἱ νεκροί του Ἀπόλλωνες καὶ οἱ τάφοι Παρθενῶνες;

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

Η ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΙΣ

Ἡ αὐτοδιοίκησις τῶν χωρίων, ἡ χειραφέτησις τῶν κοινοτήτων ἀπὸ τῶν Δήμων, ἡ αὐτάρκης καὶ αὐτοψυὴς διαχείρισις τῶν κοινοτικῶν περιουσιῶν καὶ συμφερόντων, ἥτις τόσων ἀγαθῶν πρόξενος ὑπῆρξε καὶ ὑπάρχει ἐν τῷ ἀρίστῳ τῶν Κρατῶν τῆς Εὐρώπης ὑπὸ ἔποψιν πολιτειακῆς εὐημερίας, τῇ Ἀγγλίᾳ, ἡ αὐτοδιοίκησις ἡ κατὰ τοὺς πικροὺς χρόνους τῆς δουλείας διατηρήσασα λάθρα καὶ καθ' ἕξιν τὰ δικαιώματα τῶν σκλόβων ἀπέναντι τῶν δορυκτητόρων, ἀνεύλάστησεν ἐν Λακεδαίμονι.

Πρὸ τεσσάρων ἐτῶν ἐχαιρέτισαν οἱ φιλοπρόοδοι καὶ φιλοπάτριδες συμπατριῶται τὴν ἐν Βαμβακοῦ τοῦ Δήμου Οἰνοῦντος ἵδρυσιν τῆς πρώτης κοινοτικῆς ἐπιτροπῆς τῆς ἐπαρχίας μας. Κατ' Ὀκτώβριον τοῦ 1898 δεκαεννέα πρόκριτοι τοῦ χωρίου τούτου συνελθόντες ἐκήρυξαν τὴν χειραφέτησιν τῆς Βαμβακοῦς, καταθέσαντες τὸν θεμέλιον λίθον τῆς αὐθυπαρξίας καὶ αὐτοσυντηρήσεώς της.

Ἔκτοτε παρῆλθε τετραετία. Ἡ Κοινοτικὴ ἐπιτροπὴ τῆς Βαμβακοῦς, ἡ «**Ἕνωσις τῶν πληρεξουσίων τῆς κοινότητος Βαμβακοῦς**», ὡς τιτλοφορεῖται, ἀρυσθεῖσα κῦρος καὶ αὐθεντίαν καὶ ἰσχὺν ἐκ τῆς πατριωτικῆς αὐτῆς δράσεως, συλλέξασα δὲ ὑπὲρ τὰς 35,000 δραχ. καὶ διαχειρισθεῖσα ταύτας ἐπ' ἀγαθῷ καὶ ἐπὶ προόδῳ τοῦ χωρίου, κατέστη πρότυπον κοινοτικῆς ἐπιτροπῆς· Ἐμερίμνησεν ὑπὲρ ἀνεγέρσεως ναοῦ, ὑπὲρ εὐτρεπισμοῦ ὁδῶν, ὑπὲρ ὑδρεύσεως τοῦ χωρίου, ὑπὲρ τῆς ἐκπαιδεύσεως νέων Βαμβακιτῶν, ὑπὲρ ἐγκεντρισμοῦ ἀγρίων ὀπωροφόρων δένδρων, ὑπὲρ ἀναδασώσεως τῶν βουνῶν, ὑπὲρ τῆς εὐημερίας ἐν γένει τῆς κοινότητος.

Καὶ εἶνε παρήγορον, ὅτι εἰς τὴν παρατηρουμένην γενικὴν πολιτειακὴν καχεξίαν καὶ σύγχυσιν, ἀνθοῦν καὶ εὐδοκιμοῦν τῶν κατ' ἰδίαν ὁμάδων αἱ διοικήσεις, ἀποδίδουσαι καρποὺς ἀληθινῆς εὐδαιμονίας εἰς τὴν κοινωνίαν. Σύλλογοι, Ἑταιρίαι, Κοινότητες, ἀποδεικνύουν καθ' ἡμέραν, ὅτι δὲν πταίουν οἱ πολῖται διὰ τὴν σημερινὴν ἀποσύνθεσιν τοῦ Κράτους, ἀλλ' ἡ πολιτεία, αὐτὴ ἡ ἰδία.

* *
*

Ἡ Βαμβακοῦ αὐτοδιοικεῖται δι' ἀντιπροσωπευτικοῦ συστήματος ἐξ 20 πληρεξουσίων ἀντιπροσώπων, οἵτινες συσκέπτονται καὶ ἀποφασίζουσι περὶ τῶν κοινωφελῶν ζητημάτων Βαμβακοῦς, ἃς ἀποφάσεις ἐκτελεῖ πενταμελὴς ἐκτελεστικὴ ἐπιτροπή.

Ὁ σκοπὸς τοῦ συστήματος τούτου τῆς αὐτοδιοικήσεως διαγράφεται εἰς τὸ 2ον ἄρθρον τοῦ καταστατικοῦ, ἔχον οὕτω :

«Ὁ σκοπὸς τοῦ σωματείου τούτου εἶνε ἡ ἐνίσχυσις τῆς γεωργίας καὶ κτηνοτροφίας· ἡ ἐπίβλεψις τῆς κτηματικῆς περιουσίας καὶ τῶν δασικῶν περιφερειῶν ἡ διοχέτευσις ὑδάτων ἐντὸς τοῦ χωρίου· ἡ διευθέτησις τῶν ὁδῶν τούτου· ἡ ἀνέγερσις ἱεροῦ ναοῦ· ἡ ἐπέμβασις πρὸς συμβιβαστικὴν λύσιν τῶν ἐκάστοτε ἀναφυομένων μεταξὺ τῶν κακοίκων διαφορῶν· ἡ συνδρομὴ ἐν περιπτώσει ἀνάγκης εἰς τὴν δημοσίαν ἐξουσίαν πρὸς πρόληψιν καὶ τιμωρίαν τῶν ἀδικημάτων καὶ περιφρουρησιν τῆς τιμῆς, ζωῆς καὶ περιουσίας τῶν πολιτῶν, καὶ ἐν γένει ἡ ὑπὲρ τῶν κοινωφελῶν ἔργων Βαμβακοῦς μέριμνα τῇ προαιρετικῇ ἀρωγῇ τῶν ἐνταῦθα καὶ ἀπανταχοῦ εὑρισκομένων συμπολιτῶν ὡς καὶ παντὸς ἄλλου ἔχοντος τὴν ἀγαθὴν προαίρεσιν, καὶ τῇ συνδρομῇ τῶν διαφόρων ἀρχῶν τοῦ Κράτους διὰ τὴν εὐημερίαν καὶ πρόοδον τῆς κοινότητος Βαμβακοῦς».

Τοιαύτη ἡ ἐπιτροπὴ τῆς κοινότητος Βαμβακοῦς καὶ ἡ δρᾶσις αὐτῆς ἡ κοινωφελής, ἣν ἀνωμολόγησε καὶ ὁ ἄξιος ἄλλοτε νομάρχης Λακεδαίμονος κ. Ἱερομνήμων δι' ἐγγράφου του πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπουργεῖον καὶ δι' ἐγκυκλίου του πρὸς τοὺς δημάρχους τῆς ἐπαρχίας μας, δι' ἧς προέτρεπεν εἰς μίμησιν καὶ ἵδρυσιν κοινοτικῶν ἐπιτροπῶν κατὰ τὸ ὑπόδειγμα αὐτῆς.

* *
*

Δευτέρα ἐπιτροπὴ κοινοτικὴ συνέστη πρὸ μηνῶν τινων, ἡ τῶν χωρίων Βασσαρᾶ Βερροίων. Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη ἱδρύθη κατὰ τὸ πρότυπον τῆς Βαμβακοῦς ὡς ἑξῆς :

Οἱ ἐν Βοστώνῃ τῆς Ἀμερικῆς Βασσαραῖοι καταρτίσαντες πρό τινος σύλλογον ἐκεῖσε, συνέλεξαν δρ. 5,000 περίπου ὑπὲρ τῶν ἀναγκῶν τοῦ χωρίου των καὶ ἰδίᾳ ὑπὲρ ὑδρεύσεως αὐτοῦ. Τὴν κατάθεσιν τοῦ ποσοῦ τούτου εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν οἱ ἀπόδημοι Βασσαραῖοι ἔσπευσαν νὰ γνωρίσουν εἰς τὸ χωρίον των καὶ προέτρεπον τοὺς ἐνταῦθα διαμένοντας ὅπως συνέλθωσι καὶ οὗτοι καὶ συστήσωσι σύλλογον ὅπως καταστῇ δυνατὴ ἡ συντέλεσις ἔργου, οἷον τὸ τῆς ὑδρεύσεως τοῦ Βασσαρᾶ. Τὸ παράδειγμα τούτων ἐμιμήθησαν καὶ οἱ ἐν Σικάγῳ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν διαμένοντες Βασσαραῖοι, οἵτινες εἰς μίαν καὶ μόνην γενικὴν συνέλευσιν συνέλεξαν περὶ τὰς 7,000 περίπου δραχ., τὰς ὁποίας ἀπέστειλαν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν, ἵνα δαπανηθῶσι καὶ αὗται διὰ τὴν μεταφορὰν τοῦ ὕδατος εἰς Βασσαρᾶν.

Ἅμα τῷ ἀκούσματι ὅτι ἀπεστάλησαν δώδεκα χιλιάδες περίπου δραχμαὶ διατεθειμέναι διὰ τὴν ὕδρευσιν τοῦ Βασσαρᾶ, συνῆλθον ἅπαντες σχεδὸν οἱ κάτοικοι Βασσαρᾶ καὶ συνέταξαν πληρεξούσιον συμβόλαιον, διὰ τοῦ ὁποίου ἀνέθεσαν τὴν διοίκησιν τῶν γενικῶν τῶν χωρίων Βασσαρᾶ-Βερροίων συμφερόντων εἰς τριάκοντα πέντε πρόσωπα, τὰ ὁποῖα πάλιν δι' ἐκλογῆς μεταξὺ των κατὰ τετραετίαν γενομένην, τὰ ἐκλέγωσι τὴν διοίκησιν τοῦ Σωματείου ἐξ ἑπταμελοῦς Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ὅπερ θὰ διεξαγάγῃ τὰς ὑποθέσεις καὶ ἐργασίας τοῦ σωματείου σύμφωνα μὲ τὸ πληρεξούσιον συμβόλαιον καὶ τὸ πρὸς συμπλήρωσιν αὐτοῦ καταρτισθὲν καταστατικόν.

Κατὰ τὴν γενομένην δὲ πρώτην ἐκλογὴν ἐξελέγη τὸ Λον διοικητικὸν συμβούλιον.

Τὸ Διοικητικ. Συμβούλιον κατὰ τὸ Καταστατικὸν κατήρτισε κατάλογον προαιρετικῶν εἰσφορῶν (τῶν κατοίκων τῶν χωρίων) εἰς ὃν ἐνεγράφησαν περὶ τὰς 200 οἰκογενείας διὰ δραχμὰς 6,000 ἵνα χρησιμεύσωσιν ὡς πρώτη εἰσφορὰ διὰ τὴν μεταφορὰν ὕδατος εἰς Βασσαρᾶ.

Μετακληθεὶς μηχανικὸς ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς, κατήρτισε πρόχειρον προϋπολογισμὸν δαπάνης καὶ σχέδια πρὸς ὕδρευσιν τοῦ Βασσαρᾶ ἐκ τῶν πηγῶν Κόκλα καὶ ἁγίου Κωνσταντίνου (παρὰ τῇ μονῇ Ἁγίων Ἀναργύρων), ὧν τὸ ὕδωρ ἐγνωμάτευσεν ὅτι εἶνε ἐπαρκὲς διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ χωρίου. Ἤδη δὲ γίνεται σκέψις περὶ ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν.

Καὶ ἡ ἐπιτροπὴ Βασσαρᾶ-Βερροίων ἐπίσης προέβη εἰς διάφορα κοινωφελῆ ἔργα διὰ προσωπικῆς ἐργασίας τῶν κατοίκων, θέλει δὲ μεριμνήσει σὺν τῷ χρόνῳ περὶ ἐπιλύσεως πάντων τῶν ἐκκρεμῶν τῶν δύο χωρίων ζητημάτων.

* *
*

Καὶ οὕτως ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω ἐκπορεύεται ἡ πολιτικὴ καὶ ἡ κοινωνικὴ πρόοδος καὶ εὐημερία. Ὅ,τι δὲν δύναται νὰ κάμῃ ἡ πολιτεία καὶ ἡ ἐξουσία μὲ τὸν ὄγκον αὐτῆς καὶ τὴν δύναμιν, τὸ κάμνουν ἐν δύο χωρία μὲ τὴν δραστηριότητα καὶ εἰλικρίνειαν τῶν προκριτων αὐτῶν.

Πότε θὰ ἔλθῃ τάχα ἡ ἡμέρα νὰ χαιρετίσωμεν τὴν νέαν ἀνάστασιν τοῦ Ἔθνους, τὴν ἀπὸ τῆς πολιτικῆς δουλείας ἀπολύτρωσίν του διὰ τῆς κατὰ μικρὸν καὶ λάθρα ἀνιδρύσεως τοῦ ἀπομονωθέντος ἀπὸ τοὺς καιροὺς τῆς τουρκικῆς τυραννίας συστήματος τῆς Δημογεροντίας ;

(Ἐν Σπάρτῃ)

Μ. Ι. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΟΗΤΕΙΑΙ

ΟΝΕΙΡΟΠΛΑΝΕΜΕΝΗ

Λευκὰ φορεῖ 'σὰν σάβανο
καὶ σὰν σκιὰ διαβαίνει·
λὲν τὰ πουλιά: Ποῦ πᾷς ; ποῦ πᾷς,
ὀνειροπλανεμένη ;

—Ἐγὼ ἀπαλὸ κιἀνέγγιχτο
κιἀπάρθενο κοράσι
δὲν βρῆκα ἐδῶ 'ς τὴν πλᾶσι
ἐκεῖνο ποῦ ζητῶ . . . . .

—Βαθειὰ μέσ 'ς τὸ μυστήριο
καὶ 'ς τἄπειρο κρυμμένη
εἶν' ἡ ἀγάπη ποῦ ζητᾷς,
ὀνειροπλανεμένη.

Κώστ. Γούναρης

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Δὲν πρέπει κανεὶς νὰ ὁμιλῇ παρὰ ὅταν δὲν ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ σιωπᾷ.

* *
*

Ὁ εὐφάνταστος ἀρνεῖται τὴν ἀλήθειαν μπροστὰ στὸν ἑαυτόν του—ὁ ψεύστης μονάχα μπροστὰ στοὺς ἄλλους.

* *
*

Δύσκολον κανεὶς νὰ βρῇ Προστράτους ποῦ νὰ καύσουν τοὺς ἰδίους των ναοὺς εἰς τοὺς ὁποίους λατρεύουν τὰ ὁμοιώματά των.

* *
*

Ἐν τῇ τέχνῃ ὁ σκοπὸς δὲν ἁγιάζει τὰ μέσα, ἀλλὰ τὰ μέσα καθαγιάζουν τὸν σκοπόν.

* *
*

Δὲν πρέπει νὰ συναναστρέφεσθε τοὺς ἀνθρώπους οἱ ὁποῖοι δὲν σεβονται τὰ προσωπικά σας, ἐκτὸς ἂν τοὺς βάλετε τὰς χειροπέδας τῆς κοσμιότητος.

* *
*

Τὸ νὰ μένῃ κανεὶς παιδὶ καθ' ὅλον του τὸν βίον—πόσον εἶνε συγκινητικόν! Ἀλλ' αὐτὴ δὲν εἶνε παρὰ κρίσις ἐξ ἀποστάσεως : ἂν τὸ ἐξετάσῃ κανεὶς ἀπὸ σιμώτερα εἶνε πάντοτε : ὅτι διαμένει παιδὶ καθ' ὅλην του τὴν ζωήν.

ΦΡ. ΝΙΤΣΕ

Δεκαπενθήμερον ἐπιστημονικὸν καὶ καλλιτεχνικὸν περιοδικὸν

Ἱδρυταί : Γ ΑΞΙΩΤΗΣ καὶ Γ. ΛΑΜΠΕΛΕΤ

Συνδρ. ἐτησία Δρ. 10
» ἑξάμηνος » 6
» τρίμηνος » 4

Διὰ τὸ ἐξωτερικὸν
Συνδρ. ἐτησία φρ. χρ. 18
» ἑξάμηνος » 6

ΚΡΙΤΙΚΗ

Εἰς τὴν «Κριτικὴν» συνεργάζονται οἱ καλλίτεροι λόγιοι κ' ἐπιστήμονες, ἰδικοί μας καὶ ξένοι.

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν :
Διεύθυνσιν «Κριτικῆς» Ἀθήνας
Ὁδὸς Ἁγ. Κωνσταντίνου 20

Ἡ «Κριτικὴ» εἶνε τὸ εὐθηνότερον τῶν μέχρι τοῦδε ἐκδοθέντων περιοδικῶν